

Særskilte prekenteekster i lys av ny gudstjenesteordning

Saksdokument til NFG sak 24/17

Bakgrunn

Denne saken er satt opp på NFGs forslag til saksliste til møtet 1. september. Grunnen til dette er at Kirkerådet behandlet sak 18/17 Særskilte prekenteekster 2019/2020 og 2020/2021 i juni og vedtok de foreslåtte tekstene og oversendte saken til Bispemøtet, men la samtidig til et tredje punkt i vedtaket. Dette vedtaket lyder slik:

3. Kirkerådet ber Nemnd for gudstjenesteliv vurdere bruk av særskilte prekenteekster i lys av ny gudstjenesteordning.

Vedtaket var enstemmig.

Tidligere behandling av saken

NFG har tidligere behandlet prinsippet om bruk av særskilte prekenteekster – og gjort dette «i lys av ny gudstjenesteordning.»

Allerede i 2012 drøftet NFG saken (NFG 16/12 Særskilte prekenteekster 2014/2015). Da var det Kirkerådets arbeidsutvalg som ba NFG «om å drøfte bruk av særskilte preketekster i samband med at tekster skal fastsettas for kyrkjeåret 2014-2015» (KRAU 07/12).

I protokollen fra NFG-møtet står det:

NFG ønsket en reduksjon av særskilte prekenteekster ut fra hensynet til evangelietekstens særlig rolle i den nye gudstjenesteordningen og til at det nå igjen er tre nye teksttrekker. Samtidig er det viktig at prekenteekster kan hentes fra GT og andre nytestamentlige tekster enn evangeliene.

Vedtak: NFG anbefaler at en fastsetter 6 særskilte prekenteekster i kirkeåret. [...]

I notatet til denne saken heter det:

«Normalt prekes det over den oppsatte evangelieteksten på den enkelte kirkeårsdag. Fra forrige gudstjenestereform ble det innført en ordning med å vedta prekenteekster som hentes enten fra Det gamle testamentet eller fra andre nytestamentlige tekster enn evangeliene.

Denne ordningen ble videreført i den nye reformen, men for de to år som er vedtatt ble antallet redusert til 8 eller 7 slike særskilte prekenteekster årlig.

Bispemøtet frarådet bruk av en av de 8 tekstene KR og NFG hadde foreslått for 2012/2013, og dette sluttet Kirkerådet seg til. I vår gjorde Bispemøtet følgende vedtak i forbindelse med behandlingen av særskilte prekenteekster for 2013/2014:

BM 27/12 Særskilte prekenteekster 2013-2014.

Kirkerådet har i brev av 15. mai 2012 oversendt sak om særskilte prekenteekster for 2013-2014 til Bispemøtet for læremessig behandling.

BM-27/12 Vedtak:

Kirkerådet har oversendt sak om særskilte prekenteekster for 2013-2014 for behandling i Bispemøtet. Bispemøtet vil understreke verdien av at sentrale evangelietekster prekes over regelmessig, og vil derfor be om at antall dager med særskilte prekenteekster reduseres fra åtte til seks. Bispemøtets forslag vil være at 1. Kor 3,18-23 (3. søndag i adventstiden) og 1. Pet 2,20-25 (3. søndag i påsketiden) ikke tas med blant de særskilte prekenteekstene.»

Saken om særskilte prekenteekster ble på nytt tatt opp av Kirkerådet i desember 2012, hvor rådet fattet følgende vedtak:

Kirkerådet ber om at behovet for særskilte prekenteekster vurderes og fremmes som sak for Kirkerådet.

NFG behandlet derfor saken på nytt i januar 2013, og bad om å få saken nærmere utredet til nemndas neste møte. Dette møtet fant sted 7. mai 2013. Her heter det i protokollen:

«Sekretariatet utredet saken, og holdt dessuten en mindre konsultasjon med representanter for to av praktikumsinstitusjonene, samt noen av dem som har vært sentrale i den siste revisjonen av teksttrekkene. Her fremkom tungtveiende argumenter for å beholde ordningen i en redusert form, samtidig som det ble påpekt at dagens teksttrekker i langt mindre grad enn tidligere er innrettet mot ordningen med særskilte prekenteekster.»

Vedtak: NFG foreslår at ordningen med særskilte prekenteekster videreføres, i et mer begrenset omfang enn tidligere. Det foreslås en ordning med seks særskilte prekenteekster, normalt tre tekster fra GT og tre tekster fra NT utenom evangeliene. (NFG 19/13)

Antallet på 6 særskilte prekenteekster har det altså vært enighet om de siste årene, både i NFG, Kirkerådet og Bispemøtet.

Noen vurderinger

Da ordningen med å lese en gammeltestamentlig tekst for hver søn- og helligdag i kirkeåret ble innført i forrige gudstjenestereform, ble det knyttet tråder tilbake til kirkens første århundrer hvor Det gamle testamente i stor grad ble lest og utlagt i gudstjenesten. En viktig impuls til dette var den nye tekstboken for Den romersk-katolske kirke, som kom i 1969. Her ble det lest både en GT-tekst, en episteltekst og en evangelietekst. I Den norske kirke ble det også etter noen år gitt mulighet for å *preke* over GT- og episteltekster, og særskilte prekenteekster for hvert kirkeår ble vedtatt. I kirkeåret 1978 – 79 vedtok man 4 GT-tekster og 8 episteltekster. Dette ga en kjærkommen avveksling i tilfanget av prekenteekster, ettersom det kun var to teksttrekker i 1977-reformen.

Med gudstjenestereformen fra 2011 ble det et langt rikere tilfang av bibeltekster for menighetene, og det var naturlig å redusere antall særskilte prekenteekster. Dessuten fikk evangelieteksten liturgisk en mer fremhevet rolle i hovedgudstjenesten. Dette har i noen

tilfeller imidlertid ført til at hallelujaomkvedet har blitt sunget til en GT-tekst eller episteltekst, i stedet for til evangelieteksten, slik rubrikken i hovedgudstjenesten gir tydelig veiledning om. En annen problemstilling er om prestene er fortrolige med å preke over både gammeltestamentlige tekster og episteltekster innenfor et helbibelsk konsept. Dette ble drøftet med lærere på praktikum og andre. Tross slike innvendinger ble det enighet om at det fortsatt er verdifullt å videreføre ordningen med særskilte prekenter i vår kirke.

Det synes ikke å ha kommet fram noe nytt om dette siden NFG sist behandlet saken i 2013. Saken har lenge vært drøftet i lys av gudstjenestereformen. Det mest naturlige tidspunkt for å vurdere ordningen på nytt er å ta dette spørsmålet med i arbeidet med justering av tekstboken. Dette arbeidet starter allerede nå i form av erfaringsinnhenting, men vil først komme opp på Kirkemøtet som sak i 2021 eller 2022.

Det foreslås derfor at NFG fatter følgende vedtak.

Forslag til vedtak: NFG har drøftet saken om særskilte prekenter i lys av gudstjenestereformen. NFG anbefaler at ordningen fortsetter med 6 særskilte tekster for hvert kirkeår fram til saken om Justeringer av Tekstboken kommer opp på Kirkemøtet.